

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Львівська політехніка»
Кафедра систем штучного інтелекту

Звіт

про виконання лабораторних та практичних робіт блоку № 3

На тему: «Цикли. Вкладені Цикли. Завершення виконання циклів. Функції.
Простір імен. Перевантаження функцій. Функції з змінною кількістю
параметрів (еліпсис). Рекурсія. Вбудовані функції.»

з дисципліни: «Основи програмування»

до:

ВНС Лабораторної Роботи № 2

ВНС Лабораторної Роботи № 3

ВНС Лабораторної Роботи № 7

Практичних Робіт до блоку № 3

Виконала:

Студентка групи ІІІ-13

Ходацька Аліна Віталіївна

Львів 2024

Тема роботи:

Одновимірні масиви. Двовимірні Масиви. Вказівники та Посилання. Динамічні масиви. Структури даних. Вкладені структури. Алгоритми обробки та робота з масивами та структурами.

Мета роботи:

Навчитися працювати з одновимірними, двовимірними та динамічними масивами, вказівниками та посиланнями, структурами та вкладеними структурами.

Теоретичні відомості:

1. Введення в Цикли та їх Види в C++:

Огляд видів циклів: for, while, do-while.

2. Управління Виконанням Циклів:

Застосування операторів break та continue.

Умови завершення циклів.

3. Вкладені Цикли

4. Основи Функцій у C++

5. Перевантаження Функцій та Простір Імен

6. Розширені Можливості Функцій:

Функції зі змінною кількістю параметрів (еліпсис).

Область видимості функції – static, extern.

Рекурсія: основи, приклади рекурсивних функцій та їх аналіз.

Передача масивів та об'єктів як параметрів.

Повернення масивів та об'єктів з функцій.

7. Вбудовані Функції в C++

Опрацювання теоретичного матеріалу :

1. Вивчення мови C++ за допомогою сайтів :

<https://www.w3schools.com/>

<https://acode.com.ua/>

2. Робота з блок-схемами та Draw io

<https://www.programiz.com/article/flowchart-programming>

3. Відео щодо створення функцій

<https://www.youtube.com/watch?v=VKQ242d-Rag>

Виконання роботи :

Завдання №1: Practice task “Менеджмент бібліотеки”

Створити просту програму керування бібліотекою. Книги в бібліотеці є, користувачі можуть їх взяти або повернути.

Програма повинна

- Перерахувати всі книги.
- Дозволити взяти книгу (за наявності).
- Дозволити повернення книги.

Структури даних

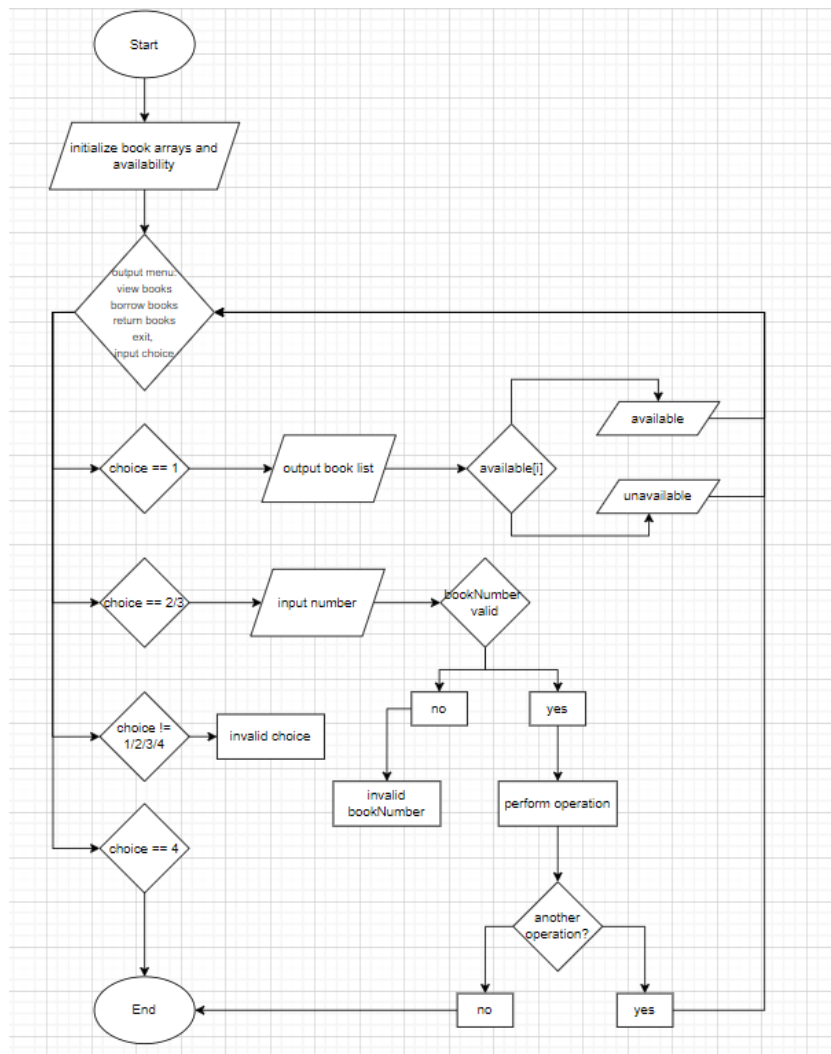
- Використовувати масив або вектор для зберігання назв книг.
- Використовувати інший масив або вектор для збереження стану доступності кожної книги.

Умови задачі :

- while: продовжувати працювати, доки користувач не вирішить вийти.
- do while: Після кожної операції (позичити, повернути, перерахувати) запитувати користувача, чи хоче він виконати іншу операцію. Якщо так, повернутись назад.
- for: список усіх книг за допомогою циклу.
- for each: перевірити наявність кожної книги.
- goto: якщо користувач вводить неправильний вибір, використовувати goto, щоб перенаправити його до головного меню.

Запланований час: 1 год

Витрачений час: 1,5 год


```

#include <iostream>
#include <vector>
#include <string>

void listBooks(const std::vector<std::string>& books, const std::vector<bool>& availability) {
    std::cout << "List of books:\n";
    for (size_t i = 0; i < books.size(); ++i) {
        std::cout << i + 1 << ". " << books[i];
        if (availability[i]) {
            std::cout << " (available)\n";
        }
        else {
            std::cout << " (borrowed)\n";
        }
    }
}

void borrowBook(std::vector<bool>& availability) {
    int bookNumber;
    std::cout << "Enter the number of the book you want to borrow: ";
    std::cin >> bookNumber;
    if (bookNumber > 0 && bookNumber <= static_cast<int>(availability.size())) {
        if (availability[bookNumber - 1]) {
            availability[bookNumber - 1] = false;
            std::cout << "You have successfully borrowed the book.\n";
        }
        else {
            std::cout << "This book is already borrowed.\n";
        }
    }
    else {
        std::cout << "Invalid book number.\n";
    }
}

void returnBook(std::vector<bool>& availability) {
    int bookNumber;
    std::cout << "Enter the number of the book you want to return: ";
    std::cin >> bookNumber;
    if (bookNumber > 0 && bookNumber <= static_cast<int>(availability.size())) {
        if (!availability[bookNumber - 1]) {
            availability[bookNumber - 1] = true;
            std::cout << "You have successfully returned the book.\n";
        }
        else {
            std::cout << "This book is already available.\n";
        }
    }
    else {
        std::cout << "Invalid book number.\n";
    }
}

int main() {
    std::vector<std::string> books = { "Book 1", "Book 2", "Book 3", "Book 4" };
    std::vector<bool> availability(books.size(), true);

    bool continueProgram = true;

    do {
        int choice;

        std::cout << "\nMain Menu:\n";
        std::cout << "1. List all books\n";
        std::cout << "2. Borrow a book\n";
        std::cout << "3. Return a book\n";
        std::cout << "4. Exit\n";
        std::cout << "Your choice: ";
        std::cin >> choice;

        switch (choice) {
            case 1:
                listBooks(books, availability);
                break;
            case 2:
                borrowBook(availability);
                break;
            case 3:
                returnBook(availability);
                break;
            case 4:
                continueProgram = false;
                break;
            default:
                std::cout << "Invalid choice, please try again.\n";
                goto mainMenu;
        }

        if (!continueProgram) {
            break;
        }

        char anotherOperation;
        std::cout << "Do you want to perform another operation? (y/n): ";
        std::cin >> anotherOperation;
        if (anotherOperation == 'n' || anotherOperation == 'N') {
            continueProgram = false;
        }

    mainMenu:
        continue;
    } while (continueProgram);

    std::cout << "Thank you for using our library!\n";
    return 0;
}

```


Main Menu:

1. List all books
2. Borrow a book
3. Return a book
4. Exit

Your choice: 1

List of books:

1. Book 1 (available)
2. Book 2 (available)
3. Book 3 (available)
4. Book 4 (available)

Do you want to perform another operation? (y/n): y

Main Menu:

1. List all books
2. Borrow a book
3. Return a book
4. Exit

Your choice: 2

Enter the number of the book you want to borrow: 3

You have successfully borrowed the book.

Do you want to perform another operation? (y/n): n

Thank you for using our library!

Завдання №2: VNS Lab 2 Task 1 Variant 12

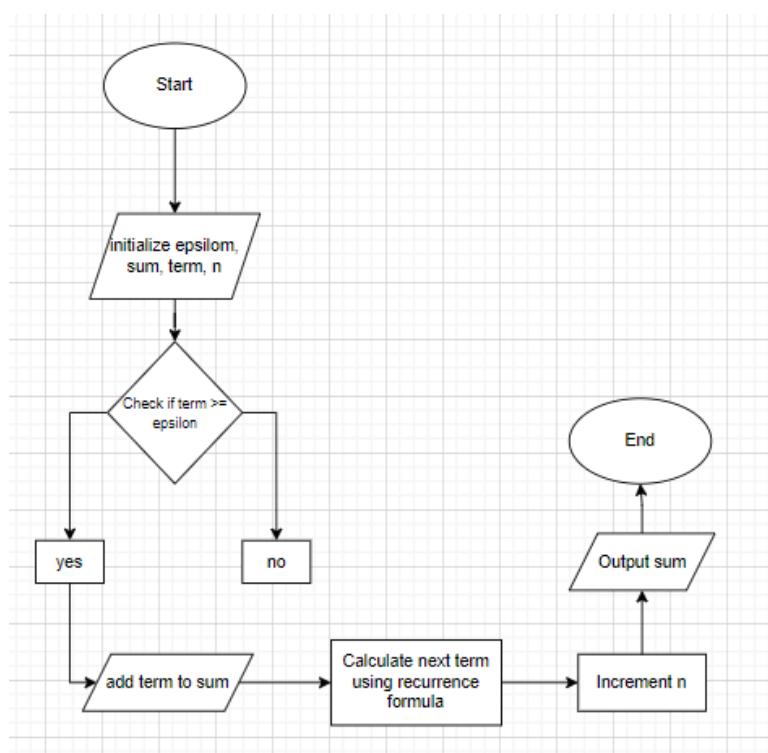
Використовуючи оператор циклу, знайти суму елементів, зазначених у конкретному варіанті. Результат надрукувати, надавши відповідний заголовок.

12) Знайти суму ряду з точністю $\epsilon=0.0001$, загальний член якого

$$a_n = \frac{2^n n!}{n^n}$$

Запланований час: 40 хв

Витрачений час: 45 хв


```

#include <iostream>
#include <cmath>

// Функція для обчислення факторіала числа
unsigned long long factorial(int n) {
    unsigned long long result = 1;
    for (int i = 1; i <= n; ++i) {
        result *= i;
    }
    return result;
}

// Функція для обчислення n-го члена ряду
double computeTerm(int n) {
    return (pow(2, n) * factorial(n)) / pow(n, n);
}

int main() {
    const double epsilon = 0.0001; // Точність
    double sum = 0.0; // Сума ряду
    double term; // Поточний член ряду
    int n = 1; // Індекс члена ряду

    // Цикл для обчислення суми ряду, поки член не стане меншим за epsilon
    do {
        term = computeTerm(n);
        sum += term;
        ++n;
    } while (std::abs(term) >= epsilon);

    // Виведення результату з відповідним заголовком
    std::cout << "Row sum with accuracy epsilon = " << epsilon << " equals: " << sum << std::endl;

    return 0;
}

```

Microsoft Visual Studio Debug Console

Row sum with accuracy epsilon = 0.0001 equals: 12.8806

Завдання №3: VNS Lab 3 Task 1

Для x , що змінюється від a до b з кроком $(b-a)/k$, де $(k=10)$, обчислити функцію $f(x)$, використовуючи її розклад в степеневий ряд у двох випадках:

а) для заданого n ;

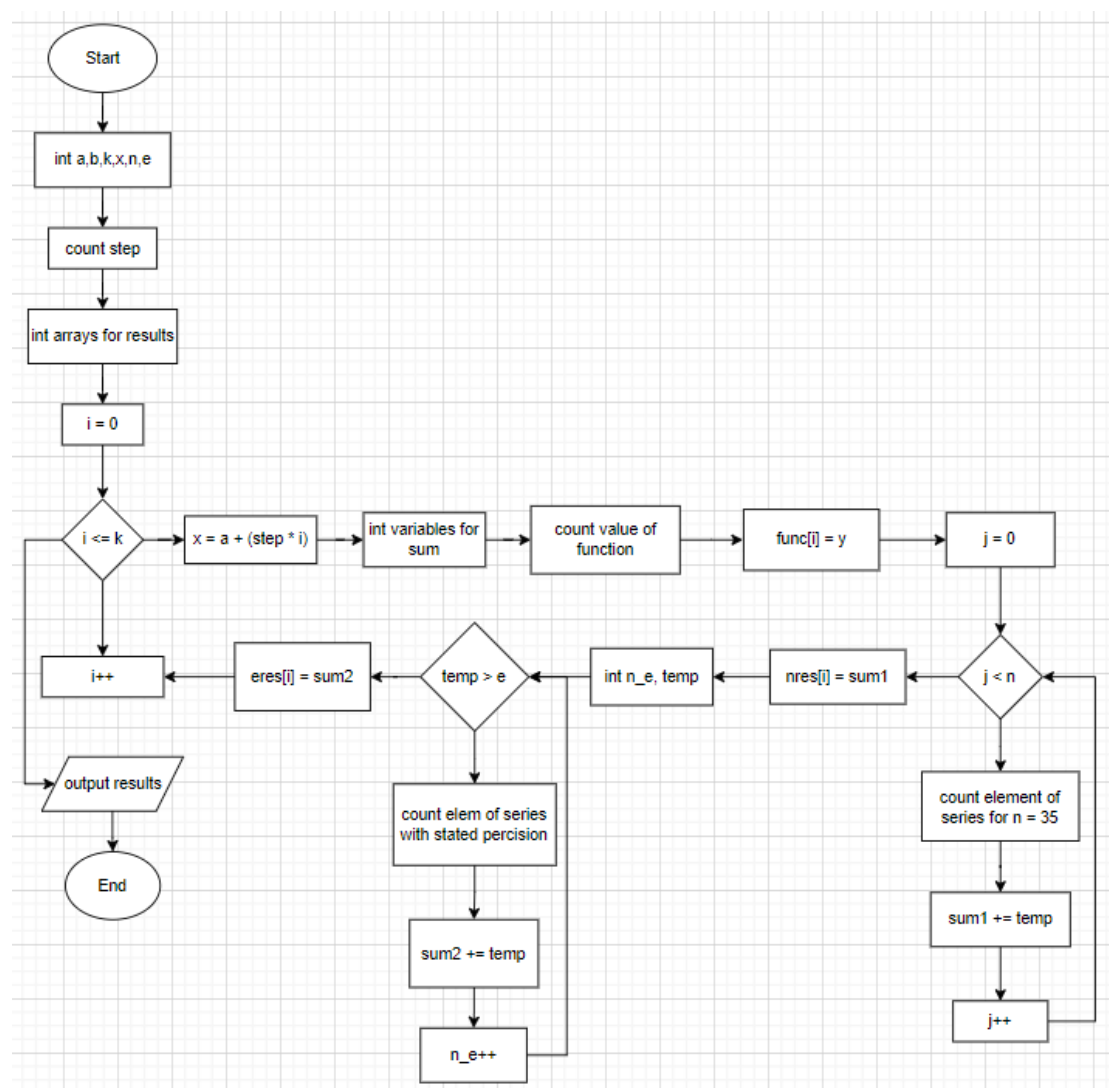
б) для заданої точності ε ($\varepsilon=0.0001$).

Для порівняння знайти точне значення функції.

12	$y = -\frac{1}{2} \ln(1 - 2x \cos \frac{\pi}{3} + x^2)$	$0,1 \leq x \leq 0,8$	35	$S = \frac{x \cos \frac{\pi}{3}}{1} + \frac{x^2 \cos 2 \frac{\pi}{3}}{2} + \dots + \frac{x^n \cos n \frac{\pi}{3}}{n}$
----	---	-----------------------	----	--

Запланований час: 40 хв

Витрачений час: 1,5 год


```

#include <iostream>
#include <cmath>
#include <vector>

const double PI = 3.14159265358979323846; // Визначення числа ?

// Функція для обчислення точного значення функції y
double exactFunction(double x) {
    return -0.5 * std::log(1 - 2 * x * std::cos(PI / 3)) + x * x;
}

// Функція для обчислення значення функції через степеневий ряд для заданого n
double seriesFunctionN(double x, int n) {
    double sum = 0.0;
    for (int i = 1; i <= n; ++i) {
        sum += (std::pow(x, i) * std::cos(i * PI / 3)) / i;
    }
    return sum;
}

// Функція для обчислення значення функції через степеневий ряд з точністю epsilon
double seriesFunctionEpsilon(double x, double epsilon) {
    double sum = 0.0;
    double term;
    int i = 1;
    do {
        term = (std::pow(x, i) * std::cos(i * PI / 3)) / i;
        sum += term;
        ++i;
    } while (std::abs(term) >= epsilon);
    return sum;
}

int main() {
    double a = 0.1; // Початок діапазону
    double b = 0.8; // Кінець діапазону
    int k = 10; // Кількість кроків
    int n = 35; // Задане значення n
    double epsilon = 0.0001; // Точність

    double step = (b - a) / k;
    std::vector<double> x_values;

    // Заповнення вектора значеннями x
    for (int i = 0; i <= k; ++i) {
        x_values.push_back(a + i * step);
    }

    std::cout << "x\tExact\tSeries N\tSeries Epsilon\n";
    std::cout << "-----\n";

    // Обчислення значень функції для кожного x
    for (double x : x_values) {
        double exact = exactFunction(x);
        double series_n = seriesFunctionN(x, n);
        double series_epsilon = seriesFunctionEpsilon(x, epsilon);

        std::cout << x << "\t" << exact << "\t" << series_n << "\t" << series_epsilon << "\n";
    }

    return 0;
}

```


Microsoft Visual Studio Debug Console

x	Exact	Series N	Series Epsilon
0.1	0.0471553	0.0471553	0.0471542
0.17	0.0760514	0.0760514	0.0760471
0.24	0.100691	0.100691	0.100657
0.31	0.120336	0.120336	0.120344
0.38	0.134332	0.134332	0.134379
0.45	0.142177	0.142177	0.142181
0.52	0.143574	0.143574	0.143507
0.59	0.13847	0.13847 0.138515	
0.66	0.127059	0.127059	0.127006
0.73	0.109763	0.109762	0.109862
0.8	0.0871767	0.08717	0.0873016

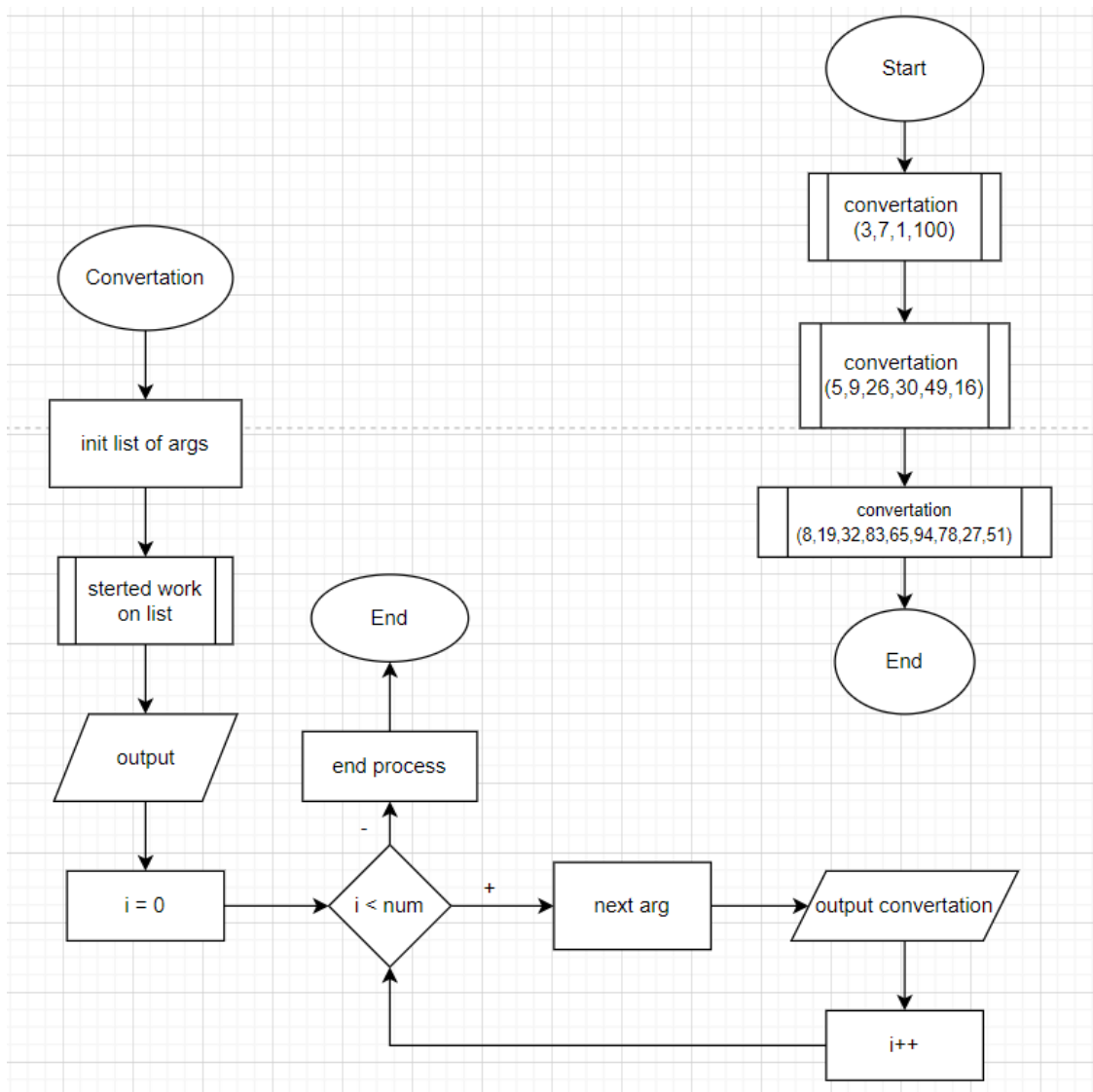
Завдання №4: VNS Lab 7 Task 1 Variant 12

Розв'язати зазначене у варіанті завдання, використовуючи функції зі змінною кількістю параметрів.

Написати функцію зі змінною кількістю параметрів для перетворення чисел з десяткової системи числення у вісімкову. Написати викликаючу функцію main, що звертається до цієї функції не менше трьох разів з кількістю параметрів 3, 5, 8.

Запланований час: 40 хв

Витрачений час: 35 хв


```

#include <iostream>
#include <cstdint>
#include <sstream> // Для std::ostringstream

// Функція для перетворення одного числа з десятикової системи числення у вісімкову
std::string toOctal(int number) {
    std::ostringstream result;
    do {
        int remainder = number % 8;
        result << remainder;
        number /= 8;
    } while (number > 0);

    std::string octal = result.str();
    std::reverse(octal.begin(), octal.end()); // Перевертаємо рядок, оскільки ми будували його у зворотному порядку
    return octal;
}

// Функція зі змінною кількістю параметрів для перетворення чисел у вісімкову систему
void convertToOctal(int count, ...) {
    va_list args;
    va_start(args, count);
    for (int i = 0; i < count; ++i) {
        int number = va_arg(args, int);
        std::string octal = toOctal(number);
        std::cout << "Decimal: " << number << " -> Octal: " << octal << std::endl;
    }
    va_end(args);
}

int main() {
    std::cout << "Conversion with 3 parameters:" << std::endl;
    convertToOctal(3, 10, 20, 30);

    std::cout << "\nConversion with 5 parameters:" << std::endl;
    convertToOctal(5, 15, 25, 35, 45, 55);

    std::cout << "\nConversion with 8 parameters:" << std::endl;
    convertToOctal(8, 8, 16, 24, 32, 40, 48, 56, 64);

    return 0;
}

```

Microsoft Visual Studio Debug Console

```

Conversion with 3 parameters:
Decimal: 10 -> Octal: 12
Decimal: 20 -> Octal: 24
Decimal: 30 -> Octal: 36

Conversion with 5 parameters:
Decimal: 15 -> Octal: 17
Decimal: 25 -> Octal: 31
Decimal: 35 -> Octal: 43
Decimal: 45 -> Octal: 55
Decimal: 55 -> Octal: 67

Conversion with 8 parameters:
Decimal: 8 -> Octal: 10
Decimal: 16 -> Octal: 20
Decimal: 24 -> Octal: 30
Decimal: 32 -> Octal: 40
Decimal: 40 -> Octal: 50
Decimal: 48 -> Octal: 60
Decimal: 56 -> Octal: 70
Decimal: 64 -> Octal: 100

```

Завдання №5: VNS Lab 7 Task 2 Variant 12

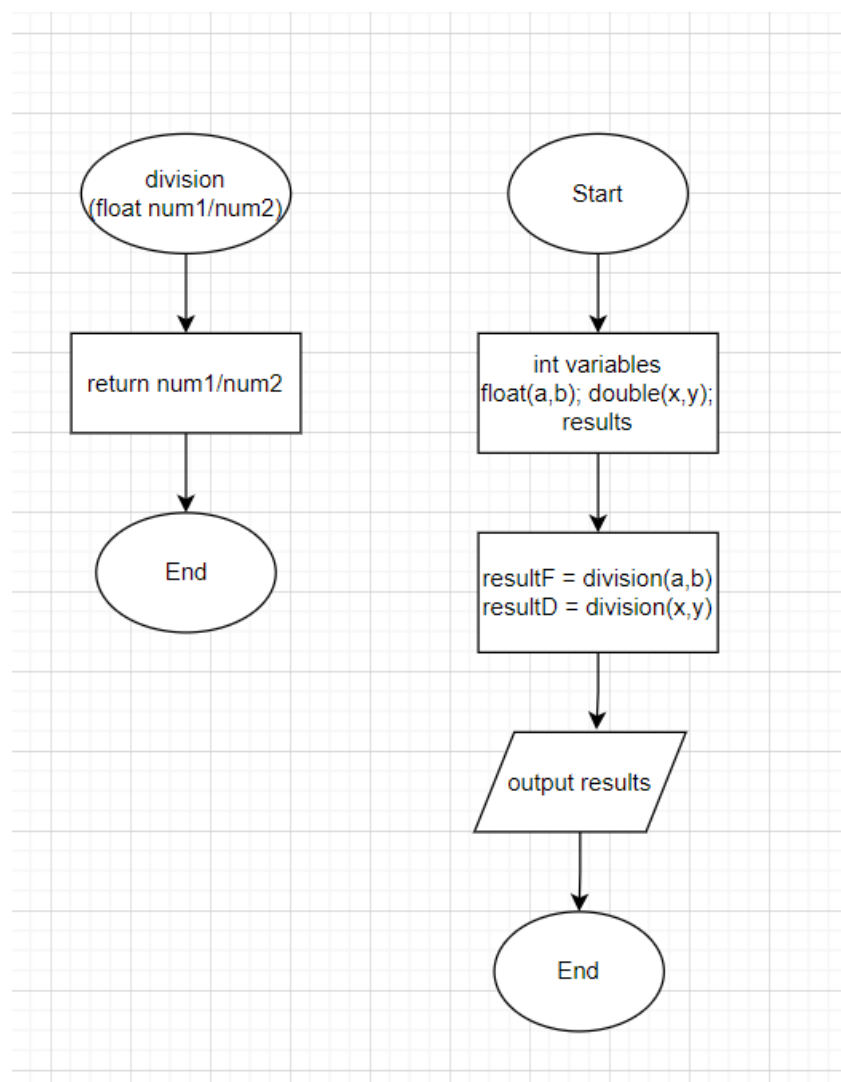
Написати перевантажені функції й основну програму, що їх викликає.

12. а) для ділення десяткових дробів;

б) для ділення звичайних дробів.

Запланований час: 40 хв

Витрачений час: 55 хв


```

#include <iostream>

// Перевантажена функція для ділення десяткових дробів
double divide(double a, double b) {
    if (b == 0) {
        std::cerr << "Error: Division by zero!" << std::endl;
        return 0;
    }
    return a / b;
}

// Структура для звичайних дробів
struct Fraction {
    int numerator; // Чисельник
    int denominator; // Знаменник

    // Конструктор для ініціалізації дробу
    Fraction(int num, int den) : numerator(num), denominator(den) {
        if (den == 0) {
            std::cerr << "Error: Division by zero!" << std::endl;
            numerator = 0;
            denominator = 1; // За замовчуванням
        }
    }

    // Перевантаження оператора ділення для звичайних дробів
    Fraction operator/(const Fraction& other) {
        if (other.numerator == 0) {
            std::cerr << "Error: Division by zero!" << std::endl;
            return Fraction(0, 1); // Повертаємо невизначений дріб
        }
        int num = numerator * other.denominator;
        int den = denominator * other.numerator;
        return Fraction(num, den);
    }

    // Функція для виведення дробу
    void print() const {
        std::cout << numerator << "/" << denominator << std::endl;
    }

    // Функція для перетворення дробу в десятковий дріб
    double toDecimal() const {
        return static_cast<double>(numerator) / denominator;
    }
};

int main() {
    // Виклик перевантаженої функції для ділення десяткових дробів
    double a = 15.5, b = 5.0;
    double result_decimal = divide(a, b);
    std::cout << "Result of decimal division: " << result_decimal << std::endl;

    // Виклик перевантаженого оператора для ділення звичайних дробів
    Fraction f1(3, 4); // 3/4
    Fraction f2(2, 5); // 2/5

    std::cout << "Result of fraction division: ";
    Fraction result_fraction = f1 / f2;
    result_fraction.print(); // Виведення результату ділення звичайних дробів

    // Показуємо результат у вигляді десяткового дробу
    std::cout << "Decimal result of fraction division: " << result_fraction.toDecimal() << std::endl;

    return 0;
}

```

Microsoft Visual Studio Debug Console

```

Result of decimal division: 3.1
Result of fraction division: 15/8
Decimal result of fraction division: 1.875

```


Завдання №6: Self Practice “Секотні дні пінгвінів”

Секотні дні пінгвінів

Обмеження: 2 сек., 256 МБ

Ви собі навіть уявити не можете, як же спекотно пінгінам на Мадагаскарі. Щоб хоч трішки охолодитись, вони випивають безалкогольні коктейлі, однак і з цим проблемно — руки не пристосовані до такого способу життя. Вам потрібно допомогти визначити пінгінам, чи зможуть вони випити коктейль, що лежить на столі.

Для простоти будемо вважати, що коктейль на столі — круг із діаметром l , в той час, як рот пінгіна в будь-який момент часу — прямокутник із шириною w , сторони якого паралельні осям координат. В початковий момент часу рот пінгіна закритий, тому прямокутник вироджений — його висота 0 (інакше кажучи, він є горизонтальним відрізком). Верхня щелепа пінгіна може розкритись не більше ніж на u дюймів відносно початкової позиції, в той час, як нижня — на d дюймів.

Будемо вважати, що пінгвін може випити коктейль, якщо той повністю впишеться в його рот. Допоможіть пінгвіну за всіма заданими параметрами визначити, чи зможе він випити коктейль.

Вхідні дані

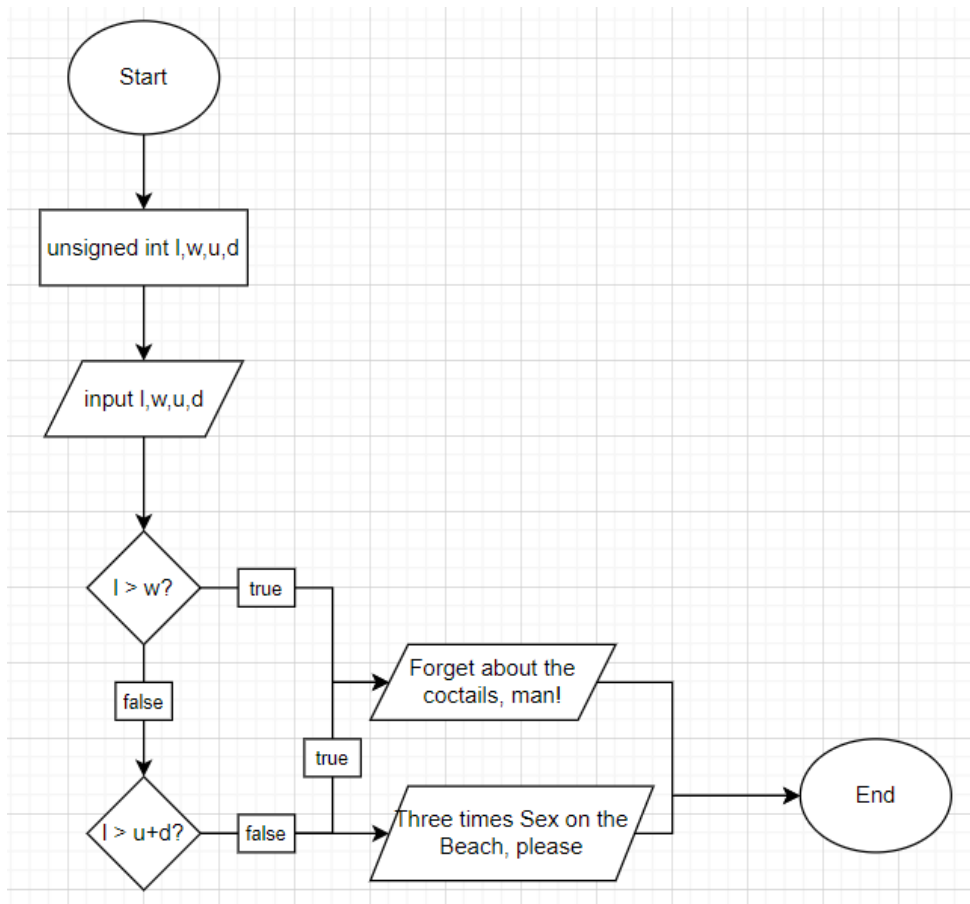
У єдиному рядку задано 4 натуральні числа l , w , u та d — діаметр коктейлю, ширина роту і на скільки дюймів щелепи можуть розкритися відповідно.

Вихідні дані

Якщо пінгвін зможе випити коктейль, виведіть рядок `Three times Sex on the Beach, please!`, в протилежному випадку — `Forget about the cocktails, man!`.

Запланований час: 40 хв

Витрачений час: 25 хв


```
#include <iostream>
#include <algorithm>
using namespace std;

int main() {
    long long l, w, u, d;
    cin >> l >> w >> u >> d;

    // Якщо діаметр коктейлю менший або рівний ширині рота та висоті рота, пінгвін може випити коктейль
    if (l <= w && l <= u + d) {
        cout << "Three times Sex on the Beach, please!" << endl;
    }
    else {
        cout << "Forget about the cocktails, man!" << endl;
    }

    return 0;
}
```

Microsoft Visual Studio Debug Console

```
4
6
8
9
Three times Sex on the Beach, please!
```

Microsoft Visual Studio Debug Console

```
4
3
1
9
Forget about the cocktails, man!
```

Завдання №7: Self Practice “Зуби”

Зуби

Обмеження: 2 сек., 256 MiB

Мале Бісеня любить гострити зуби. А Зла Тітонька любить до нього підходити і питатися: «Що, зуби гостриш?». Бісеняті таке не дуже подобається, тому воно придумало робити таке.

У Малого Бісеняті є n зубів. Кожен зуб має коефіцієнт загостреності a_i . Також існує межа загостреності k . Якщо коефіцієнт загостреності певного зуба є більшим чи рівним межі загостреності, то такий зуб вважається загостреним.

Мале Бісеня хоче наступного разу, коли Зла Тітонька його щось запитає, показати їй якнайбільше загострених зубів, що розташовані поспіль.

Допоможіть Малому Бісеняті дізнатися, скільки найбільше зубів воно зможе показати.

Вхідні дані

У першому рядку задані два цілих числа n та k — кількість зубів та межа загостреності відповідно.

В другому рядку задано n цілих чисел a_i — коефіцієнти загостреності зубів.

Вихідні дані

Єдине ціле число — відповідь на задачу.

Обмеження

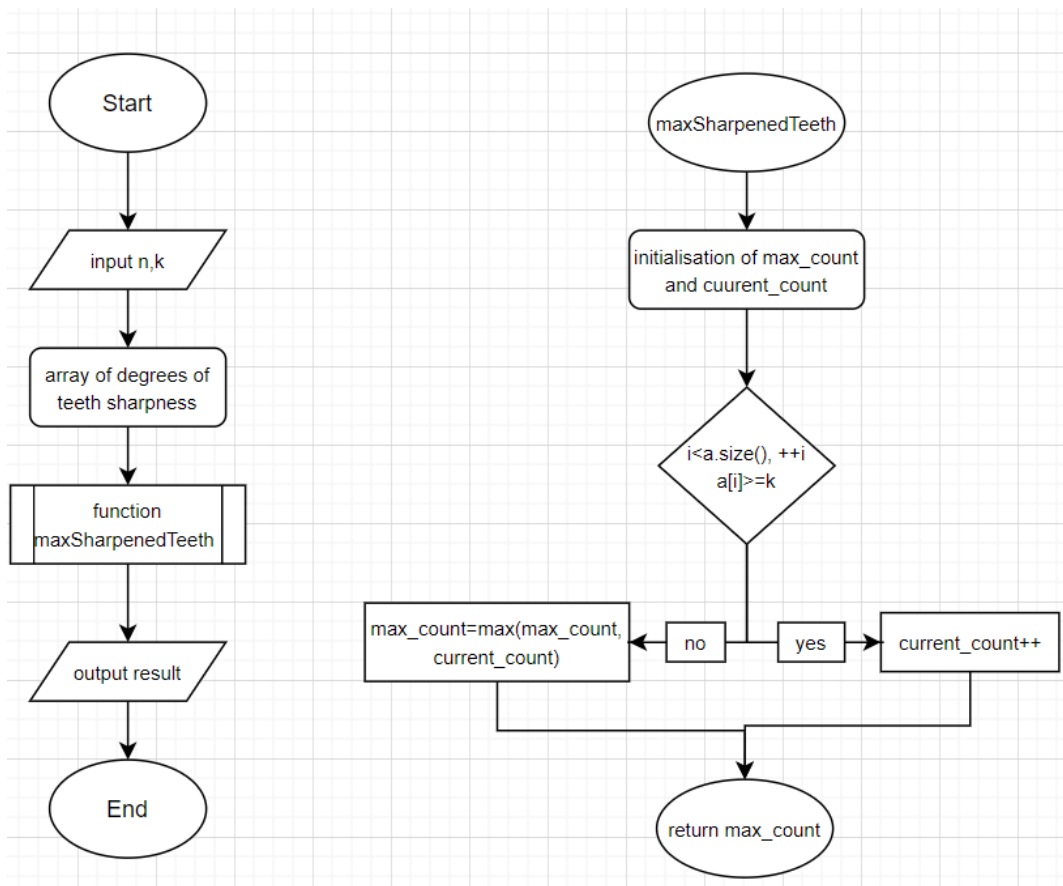
$$1 \leq n \leq 10^5,$$

$$1 \leq k \leq 10^9,$$

$$1 \leq a_i \leq 10^9.$$

Запланований час: 40 хв

Витрачений час: 40 хв


```

#include <iostream>
using namespace std;

int main() {
    int n, k;
    cin >> n >> k;

    int* a = new int[n]; // Динамічне виділення пам'яті
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        cin >> a[i];
    }

    int max_len = 0; // Максимальна довжина підрядка з загостреними зубами
    int current_len = 0; // Поточна довжина підрядка

    for (int i = 0; i < n; i++) {
        if (a[i] >= k) { // Якщо зуб загострений
            current_len++;
        }
        else {
            max_len = max(max_len, current_len); // Оновлюємо максимальну довжину
            current_len = 0; // Скидаємо поточну довжину
        }
    }

    // Оскільки останній підрядок може бути найдовшим, перевіряємо його ще раз
    max_len = max(max_len, current_len);

    cout << max_len << endl;

    delete[] a; // Не забуваємо звільнити пам'ять

    return 0;
}

```

Microsoft Visual Studio Debug Console

```

10 5
1 2 3 5 6 7 4 8 9 10
3

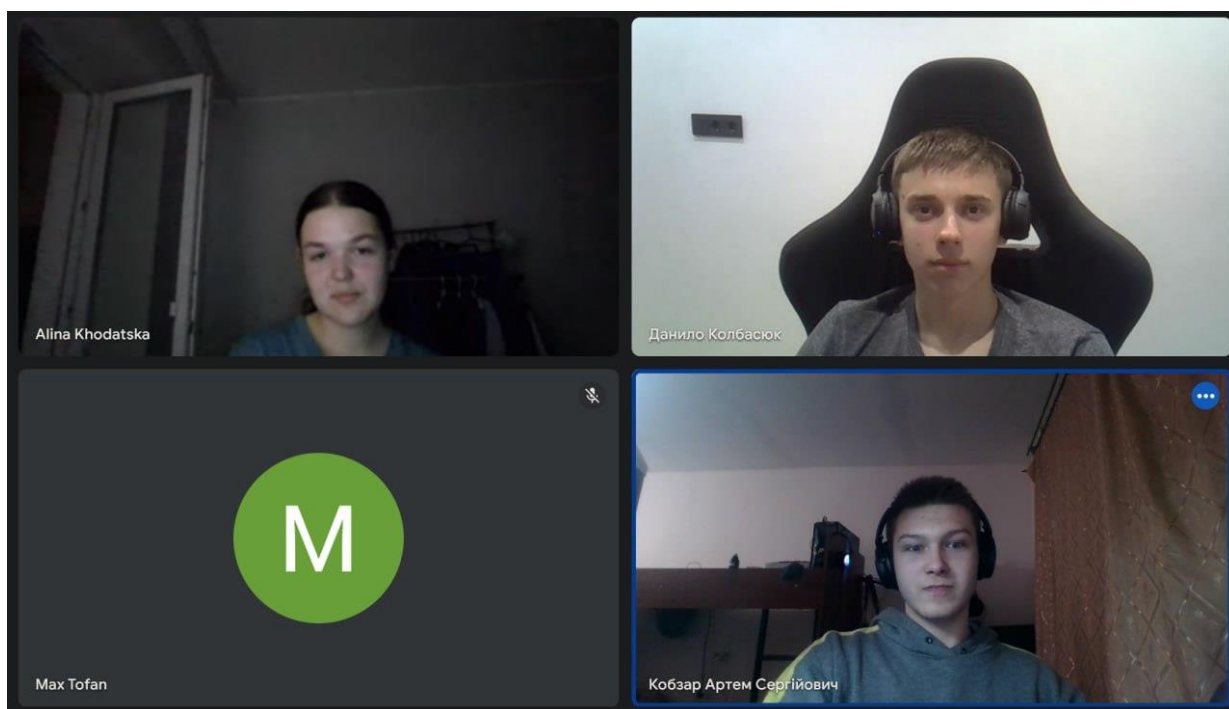
```

Дошка в Click up та зустріч з командою

✔ Alina Khodatska - Epic 3

Checklists 7/7

Checklist (7/7)		
✔	VNS-Lab-2	👤
✔	VNS-Lab-3	👤
✔	VNS-Lab-7	👤
✔	Class-Practice-Task	👤
✔	Self-Practice-Task	👤
✔	Report	👤
✔	Evaluation	👤
+	New checklist item	👤

Висновок: Під час виконання лабораторної роботи були засвоєні основні принципи роботи з одновимірними та двовимірними масивами, а також з динамічними масивами, вказівниками та посиланнями. Окрім того, було вивчено основні методи створення та обробки масивів, а також алгоритми їх обробки для вирішення різноманітних завдань. Отримані навички роботи з динамічними масивами і вказівниками дозволяють ефективно управляти пам'яттю під час виконання програм.

Посилання на Pull Request: